

Η Νέα Γενιά της Κυθρέας

Αλέξανδρος Μαλαός: Με Περισσότερες από Δύο Αποσκευές

της Ανθής Πέτοα Σαββίδου

Το Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού στην Αστόρια της Ν. Υόρκης (26-80 30th street) ξεκίνησε τη χειμερινή θεατρική σεζόν του 2011-2012 με το πρωτότυπο θεατρικό έργο **«Με Περισσότερες Από Δύο Αποσκευές»**, το οποίο γράφει και σκηνοθετεί κρατώντας συγχρόνως και έναν από τους πρωταγωνιστικούς ρόλους ο Αλέξανδρος Μαλαός. «Οι Αποσκευές» αποτελούν την τέταρτη συνεργασία μεταξύ του Κέντρου Ελληνικού Πολιτισμού και του Αλέξανδρου Μαλαού.

Πρόκειται για το πρώτο έργο που γράφει και σκηνοθετεί ο ίδιος και οι παραστάσεις απέσπασαν εγκωμιαστικά σχόλια, τόσο από τον ομογενειακό όσο και τον τοπικό αμερικανικό τύπο.

Η είδηση που έφτασε από τη μακρινή αμερικανική ήπειρο δεν μπορούσε παρά να μας χαροποιήσει ως Κυθρεώτες, αφού το όνομα Μαλαός συνδέεται με την κωμόπολή μας. Συνδέεται με τον Αριστόδημο, με το υπαίθριο σινεμά «Απόλλων» και τις ταινίες που παρακολουθούσαμε, με την κα Δέσποινα που μας καλούσε από το καφασωτό παράθυρο του ανωγιού της να διαβούμε τη ξώπορτα και να την επισκεφτούμε. Συνδέεται με το Στέλιο, τον Αντώνη (Νάκη), την Νίκη και τον συνομήλικό μου Ανδρέα.

Και να που τώρα ένας άλλος Μαλαός της νεότερης γενιάς έρχεται να αναμοχλεύσει το παρελθόν μας και να το συνδέσει με το παρόν. Ο Αλέξανδρος Μαλαός, γιός του Αντώνη Αρ. Μαλαού και της Κέη, κόρης Ελληνοκυπρίων μεταναστών από το Λονδίνο, δίνει το δικό του στίγμα από την αμερικανική μεγαλούπολη. Ξεχώρισε. Μέσα από τη ζούγκλα και την ανωνυμία, σε μια χώρα που προβάλλει το όνειρο, την ελευθερία και την ευκαιρία για δημιουργικότητα, αλλά και που πρέπει να σταθείς μόνο στις δικές σου δυνάμεις και να παλαίψεις για να αποδείξεις ότι αξίζεις και τότε να σε αποδεχτούν. Να σου ανοιχτούν πόρτες, να αποκτήσεις οντότητα.

Ο Αλέξανδρος βρέθηκε από τη Λευκωσία στη Νέα Υόρκη όπου σπούδασε υποκριτική στο πανεπιστήμιο Hofstra. Συμμετείχε σε ποικίλες θεατρικές παραγωγές και ταινίες μικρού μήκους στο Μανχάταν, ενώ

παράλληλα ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές του σπουδές στη Διοίκηση Διεθνών Επιχειρήσεων.

Συμμετείχε σε ποικίλες και πολυβραβευμένες διαφημιστικές παραγωγές και έχει συνεργαστεί με καταξιωμένους και βραβευμένους με Emmy σκηνοθέτες. Πήρε μέρος σε διαφήμιση του υπερκαταστήματος JC Penney, η οποία το 2009 απέσπασε το παγκόσμιο βραβείο καλύτερης διαφημιστικής εκστρατείας στο Παγκόσμιο Συνέδριο Λιανοπωλητών στη Βαρκελώνη, ενώ πήρε χρυσή διάκριση στα διαφημιστικά βραβεία Effie. Πρόσφατα, ο Αλέξανδρος ήταν ο πρωταγωνιστής σε διαφήμιση για το ποτό Bundaberg. Γυρισμένη στα στούντιο της Paramount στο Χόλιγουντ, η διαφήμιση πήρε ασημένια διάκριση στα Διεθνή Βραβεία Λονδίνου (London International Awards).

Ο Αλέξανδρος προσφέρει στο ομογενειακό θέατρο της Νέας Υόρκης, με ποικίλων ειδών παραστάσεις, από κλασικές κωμωδίες σε μοντέρνα θεατρικά, και από θέατρο σκιών σε δικά του αυθεντικά έργα. Σήμερα ο Αλέξανδρος διδάσκει παιδική δραματική στο Actors Technique New York και στο Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού στην Αστόρια της Νέας Υόρκης.

Το έργο «Περισσότερες από δύο αποσκευές» είναι η αφήγηση της πραγματικής ιστορίας του Αλέξανδρου. Ενός παιδιού μεγαλωμένου μέσα στην ανασφάλεια, προστασία και συντηρητισμό της Λευκωσίας, που βρέθηκε σε ένα τόπο με νέες αξίες και νέους πειρασμούς, για να διεκδικήσει ένα όνειρο. Έπειτα από 10 χρόνια διαμονής στη Νέα Υόρκη, το έργο αναφέρεται στις εμπειρίες του ίδιου του συγγραφέα σε μια μεγαλούπολη, και στο πώς η ανατροφή, οι μέντορες, οικογένεια, στρατός και «μη-Νεοϋορκέζικες» αρχές, έχουν επηρεάσει τον τρόπο που κρατά τον εαυτό του στη χώρα των ευκαιριών και της απομόνωσης. Οι αερογραμμές επιτρέπουν ένα μέγιστο δύο αποσκευών για το υπερατλαντικό ταξίδι προς την Αμερική. Το έργο αναφέρεται στις επιπλέον «αποσκευές» που κουβαλά ο μοντέρνος μετανάστης στη Νέα Υόρκη: την αίσθηση υποχρέωσης απέναντι στην οικογένεια, το χρήμα, την υγεία, τον έρωτα, την επιτυχία, και τελικά, την αβάσταχτη έγνοια του «να μείνω ή να φύγω;».

Γράφει από τη Νέα Υόρκη ο δημοσιογράφος Πανίκος Παναγιώτου για το έργο. «Τα μυστικά που κουβαλάει ο μετανάστης είναι από εκείνα που δεν ξεχνιούνται στο χρόνο. Μέσα σε πλήθος συναισθημάτων που δημιουργεί η μόνιμη αίσθηση ανάμεσα σε δυο πατρίδες και δυο ζωές, ο ξενιτεμένος αιωρείται πάντα σε σκιές στιγμών που σημάδεψαν τα παιδικά και νεανικά του χρόνια. Κάθε καινούργια εικόνα και πρόκληση στη νέα χώρα που επέλεξε ή αναγκάστηκε να ζήσει, αποτελεί συνάμα και επιστροφή στο χτες, με στοιχεία σύγκρισης, απόρριψης και αποδοχής. Ενώ γνωρίζει από πού έρχεται, στέκεται με ερωτήματα προς τα πού πάει, συμπορευόμενος με οικείες φωνές από το παρελθόν, ανατρέποντας εντός του τα σύνορα της μνήμης.»... «Ο Αλέξανδρος Μαλαός έγραψε, σκηνοθέτησε και πρωταγωνίστησε στο έργο του, δίνοντας στο ελληνοαμερικανικό κοινό -ιδιαίτερα στους Κύπριους ομογενείς- ένα δικό τους έργο, αυθεντικό και αντιπροσωπευτικό των δικών τους βιωμάτων. «Λένε ότι για να δεις έναν πίνακα πρέπει να βγεις έξω απ' αυτόν, να κάνεις δέκα βήματα πίσω, για να δεις τη «μεγάλη εικόνα». «Από τη Νέα Υόρκη λοιπόν έχω δει ένα μέρος αυτής της κυπριακής μεγάλης εικόνας», αναφέρει ο Αλέξανδρος, επισημαίνοντας ότι παρόμοια εικόνα είδε ο αδερφός του που έζησε στα βουνά του Νεπάλ και εκτίμησε ένα άλλο μέρος αυτού του πίνακα. «Στην Κύπρο βιώνουμε ένα “φόβο” που μας ωθεί να παίρνουμε αποφάσεις συμβιβασμού, που μπορεί να μην ικανοποιούν εμάς, αλλά τους γύρω μας. Είναι μια κοινωνία που “σε εκπαιδεύει” να νοιάζεσαι για το τι νομίζει ο κόσμος», σημείωσε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας ότι «αντίθετα, η Νέα Υόρκη σου επιτρέπει να αποφασίσεις άφοβα, να διεκδικήσεις, να πέσεις, να ανασηκωθείς (αν δέλεις), να ανακαλύψεις τις δυνάμεις σου, να κάνεις τα δικά σου λάθη. Κανείς δεν ενεργεί για τα μάτια του κόσμου».

Φοιτητής και κατόπιν εργαζόμενος στην αμερικανική μεγαλούπολη, βιώνει, συγκρίνει, θυμώνει και σατιρίζει καθετί που τον ταξιδεύει στο χδες (προστατευτισμός κυπριακής κοινωνίας, σχολείο, στρατός, πολιτική, ημικατεχόμενη Δευκωσία, ανασφάλεια) και τον προσγειώνει στη σημερινή πραγματικότητα, με την προτροπή προς το θεατή: «Βρες το αστείο!». «Η καλύτερη μορφή ψυχαγωγίας είναι αυτή που μπορεί ο κόσμος να ταυτιστεί μαζί της. Και το καλύτερο πράγμα με το οποίο ο ομογενής μπορεί να εκφραστεί είναι καθετί που συνδέει τη ξενιτιά. Με αυτό το σκεπτικό λοιπόν ξεκίνησα να αναρτήσω ένα θεατρικό καθρέφτη μπροστά στο κοινό» επισημαίνοντας «ότι πολλοί τον ρωτούν πόσο καιρό χρειάστηκε για να γράψει το έργο. «Κατά κάποιο τρόπο, νοιώθω ότι το γράφω μια ζωή», όπως είπε, προσθέτοντας ότι «πρόκειται για εξομολόγηση, σκέψεις, εμπειρίες και συναισθήματα, δοσμένα με θεατρικό λόγο». Το «Με Περισσότερες Από Δύο Αποσκευές» είναι πρωτοποριακό με την έννοια ότι ηθοποιός και χαρακτήρας είναι το ίδιο άτομο.

Το καλοκαίρι του 2003, ο Αλέξανδρος επισκέφθηκε την Κυθραία του πατέρα του για πρώτη και μοναδική φορά. «Νομίζω το σπίτι του πατέρα μου μού έκανε μεγαλύτερη εντύπωση από όλη την εμπειρία μου στα κατεχόμενα», λέει ο Αλέξανδρος. «Υπάρχει τόση, όχι καιτ' ανάγκη συγκίνηση, αλλά φόρτιση συναισθημάτων με το που εισέρχεσαι στην Κυθραία, επειδή από μικρός μεγαλώνεις κυριολεκτικά μονάχα με την ιδέα της Κυθραίας, με την ιδέα ενός τόπου που γνωρίζεις μόνο μέσω μαυρόασπρων φωτογραφιών και παρελθοντικών αναδρομών στα οικογενειακά τραπέζια. Και ξαφνικά η Κυθραία παύει να είναι μια ιδέα, μια σχολική εργασία, ένα Σκέφτομαι και Γράφω, και την βλέπεις να ξετυλίγεται μπροστά στα μάτια σου. Για να πω την αλήθεια, εγώ κάποιες στιγμές ένοιωθα ότι βρέθηκα μέσα σε μια παλιά φωτογραφία. Πάω στο σπίτι του πατέρα μου και περιφέρομαι μέσα σε αυτό σαν να είναι το πιο συναρπαστικό μουσείο στο οποίο έχω ποτέ μου βρεθεί. Κάτι παραμέρισα, δεν θυμάμαι, ένα έπιπλο, μια κουρτίνα, και είδα πάνω στον τοίχο μαθηματικές πράξεις, προσθέσεις και αφαιρέσεις γραμμένες με μολύβι. Ήταν μαθηματικές εξισώσεις, που έγραφε ο πατέρας μου όταν ήταν μαθητής και δοκίμαζε να λύσει τις σχολικές του ασκήσεις. Τότε ήταν που η Κυθραία για μένα, από ιδέα έγινε χειροπιαστή πραγματικότητα. Που η μαυρόασπρη φωτογραφία πήρε τα καλύτερα αυθεντικά της χρώματα χαραγμένα στον τοίχο.»

Κλείνω κρατώντας τη φράση του Αλέξανδρου *η Κύπρος εν Κύπρος, τζιαμαί που εμεγάλωσες* και με την ευχή το «Περισσότερες από δύο αποσκευές» να παρουσιαστεί και στην Κύπρο.